

Nr 22

Civilutskottets betänkande i anledning av dels propositionen 1974:1 i vad avser anslag till statens hyresråd, dels propositionen 1974:68 med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1942:429) om hyresreglering m. m. jämte motion.

Propositionerna

Kungl. Maj:t har i *propositionen 1974:1 bilaga 14* (bostadsdepartementet) punkten B 3 (s. 13–14) föreslagit riksdagen att på driftbudgeten under tolfte huvudtiteln för budgetåret 1974/75 till Statens hyresråd anvisa ett förslagsanslag av 1 787 000 kr.

Punkterna B 1–B 2, B 5–B 9 och IV:11 (delvis) – IV:14 har behandlats i civilutskottets betänkande CU 1974:14. Punkterna IV:11 (delvis) och V:10 behandlades i betänkandet CU 1974:13.

Kungl. Maj:t har vidare i *propositionen 1974:68* under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden föreslagit riksdagen att antaga inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1942:429) om hyresreglering m. m.

Motionen

Utskottet har i detta sammanhang behandlat den i anledning av propositionen 1974:68 väckta motionen *1974:1680* av herr Werner i Tyresö m. fl. (vpk) vari föreslås att riksdagen måtte besluta att giltighetstiden för hyresregleringslagen (1942:429) utsträcks till och med utgången av september 1976.

Tidigare riksdagsbehandling m. m.

1971 års riksdag (prop. 1971:103, CU 1971:18) antog lagförslag varigenom hyresregleringslagens giltighetstid förlängdes till utgången av år 1974. Samtidigt undantogs bostadslägenheter som färdigställda under åren 1958–1968 samt alla lokaler från regleringen.

I motion (m) hade begärts en avveckling av hyresregleringen medan i motion (c, fp) föreslogs ett uttalande att ytterligare förlängning efter år 1974 inte borde komma i fråga. I motion (vpk) ställdes en reform av hyreslagens hyresprövningsregler som villkor för ytterligare avveckling av hyresregleringen.

Utskottet

Kungl. Maj:ts förslag att förlänga hyresregleringslagens giltighetstid till utgången av september 1975 avser att ge tillfälle till en bedömning av i vad mån aviserade bostadspolitiska förslag kommer att påverka frågan om hyresregleringen. Valet av den tid som förlängningen nu skall gälla är i och för sig neutralt och binder inte senare bedömningar. Utskottet har inte anledning att i detta sammanhang ha andra utgångspunkter. De i motionen 1974:1680 (vpk) anförda skälen för en ytterligare förlängning av hyresregleringen bör sakprövas i ett senare sammanhang då de bostadspolitiska övervägandena kan överblickas. Det intresse av en fortsatt reglering som motionsyrkandet avser att främja är tills vidare tillgodosett. Utskottet tillstyrker sålunda propositionen 1974:68 och avstyrker motionen.

Förslaget i statsverkspropositionen om medelsanvisning till statens hyresråd utgår från delvis osäkra bedömningar. Ett beslut om förlängning av hyresregleringslagen underbygger emellertid ytterligare antagandena om fortsatta arbetsuppgifter. Hyresprocesskommitténs förslag (Ds Ju 1974:3) innebär att hyresrådet upphör den 1 januari 1975, då en bostadsdomstol föreslås inrättad.

Anledning finns nu inte till annan bedömning än enligt Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionen 1974:1680 antar det vid propositionen 1974:68 fogade lagförslaget,
2. att riksdagen på driftbudgeten under tolfte huvudtiteln till *Statens hyresråd* för budgetåret 1974/75 anvisar ett förslagsanslag av 1 787 000 kr.

Stockholm den 18 april 1974

På civilutskottets vägnar
ELVY OLSSON

Närvarande: fru Olsson i Hölö (c), herrar Petersson i Nybro (s), Wennerfors (m), Lindkvist (s), Åkerfeldt (c), Henrikson (s), Mattsson i Skee (c), Jädestig (s), Adolfsson (m), Häll (s), Claeson (vpk), fru Landberg (s), herrar Håkansson i Trelleborg (s), Strömberg i Botkyrka (fp) och fru Andersson i Trollhättan (c).

Reservation

beträffande *förlängning av hyresregleringen* av herr Claeson (vpk) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som börjar med "Kungl. Maj:ts förslag" och slutar med "avstyrker motionen" bort ha följande lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag att förlänga hyresregleringslagens giltighetstid till utgången av september 1975 grundas endast på att tillfälle bör ges till en samlad bostads- och hyrespolitisk bedömning vid riksdagens höstsession. Detta skäl kan i och för sig godtas. Den väsentliga och avgörande frågan är emellertid utformningen av de hyresprövningsregler i hyreslagen som blir gällande vid hyresregleringens upphörande. Såvitt känt har inga åtgärder ännu vidtagits för en reform av dessa regler bl. a. för att åstadkomma en hyressättning som grundar sig på att vinst- och spekulationsintressena på bostadsmarknaden måste undanröjas i alla led. Vid 1971 års riksdagsbehandling av motsvarande fråga anförde justitieministern att hyresregleringen på sikt bör kunna ersättas av effektiva hyresspärrear i den allmänna hyreslagen. Arbetet på en sådan reform torde, även om det påbörjas nu, inte kunna slutföras så att förslag kan föreläggas 1974 års riksdag. Med hänsyn därtill bör i enlighet med förslaget i motionen 1974:1680 (vpk) hyresregleringslagens giltighetstid förlängas ytterligare ett år.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen 1974:1680 för sin del antager det vid propositionen fogade lagförslaget med den ändring att årtalet "1975" utbyts mot "1976",

Särskilt yttrande

av herrar Wennerfors (m) och Adolfsson (m) som anför:

Det förhållande att vi – för att möjliggöra en samlad prövning av bostads- och hyresfrågorna – inte motsatt oss den föreslagna, begränsade förlängningen av hyresregleringslagens giltighetstid, innebär inte att vi ändrat vår grunduppfattning. Vi anser sålunda fortfarande att hyresregleringen bort avvecklas redan tidigare och att det i vart fall bör ske vid utgången av september 1975.

